

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/16
Karar Sayısı : 2015/19
Karar Günü : 5.3.2015
R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Danıştay 15. Dairesi

İTİRAZIN KONUSU : 29.5.1979 günlü, 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun'un 14. maddesinin, 2.1.2014 günlü, 6514 sayılı Kanun'un 42. maddesiyle değiştirilen ikinci fıkrasının Anayasa'nın 2., 12. ve 17. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi istemidir.

I- OLAY

Davacılar tarafından, geçirdiği trafik kazası neticesinde vefat eden yakınlarının kornealarının izinsiz ve usulsüz olarak alınması nedeniyle oluşan manevi zararın davalı idareden tazmini talebiyle açılan davanın reddedilmesi üzerine temyiz incelemesinde, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

Kanun'un 14. maddesinin itiraz konusu kural olan ikinci fıkrası şöyledir:

"Aksine bir vasiyet ibraz edilmedikçe yoksa, kornea gibi ceset üzerinde bir değişiklik yapmayan dokular alınabilir."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Berrak YILMAZ tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayarılan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşölüp düşünölü:

Anayasa'nın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkilidir. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

Başvuru kararında, Kanun'un 14. maddesinin 6514 sayılı Kanun'un 42. maddesiyle değiştirilen ikinci fıkrasının iptali istenilmiştir.

İtiraz yoluna başvuran Mahkemedeki bakılmakta olan dava, davacılar tarafından geçirdiği trafik kazası neticesinde vefat eden yakınlarının kornealarının izinsiz ve usulsüz olarak alınması nedeniyle oluşan manevi zararın davalı idareden tazmini talebiyle açılan davanın reddedilmesi üzerine yapılan temyiz incelemesine ilişkindir. Söz konusu davada başvuran Mahkeme tarafından ele alınması gereken husus, dosya içeriğine göre tazminat talebinin dayanağı olan korneanın alındığı tarihte yürürlükte olan mevzuata göre bu işlemin izinsiz ve usulsüz yapıp yapılmadığının belirlenmesidir. Korneaların alındığı tarihte yürürlükte olan kural, Kanun'un 14. maddesinin *"Aksine bir vasiyet veya beyan yoksa kornea gibi ceset üzerinde bir değişiklik yapmayan dokular alınabilir."* biçimindeki ikinci fıkrasıdır. Oysa itiraz yoluna başvuran Mahkeme, korneaların alındığı tarihte yürürlükte olan kuralın değil, 6514 sayılı Kanun'un 42. maddesiyle değiştirilen kuralın iptalini talep etmiştir. Dolayısıyla, korneaların alındığı tarihte yürürlükte bulunmayan itiraz konusu kuralın, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kurala ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

29.5.1979 günlü, 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkında Kanun'un 14. maddesinin, 2.1.2014 günlü, 6514 sayılı Kanun'un 42. maddesiyle değiştirilen ikinci fıkrasının, itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu fıkra ile ilişkin başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 5.3.2015 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Zühtü ARSLAN

Serruh KALELİ

Alparslan ALTAN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA